

Evidencia publikačnej činnosti
doc. MUDr. Margita SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ (*1898-†1967)

Doc. MUDr. Margita Sutórisová-Stolzová sa narodila 12. apríla 1898 v Liptovskej Sielnici, okres Liptovský Mikuláš. Stredoškolské vzdelanie získala na vyššom katolíckom gymnáziu v Ružomberku, ktoré vyštudovala súkromne popri robotníckom zamestnaní. Zapísala sa na lekársku fakultu budapeštianskej Semmelweissovej univerzity. Nakoľko prebiehal vojnový konflikt medzi Československom a Maďarskou republikou rád, pracovala na nórskom konzuláte v Budapešti. V lete roku 1919 s nórskym diplomatickým pasom vstúpila na československú pôdu v Párkani, (Štúrovo) v sprievode maďarských vojakov, ktorí jej niesli batožinu. Bola prvou lekárkou zo Slovenska, ktorá promovala na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe 17.5.1924 a druhou ženou, lekárkou zo Slovenska, po Márii Belovej, ktorá promovala v Budapešti. Absolvovala študijné pobyty vo Švajčiarsku, Poľsku a Pasteurovom ústave v Paríži. Promótorom jej bol profesor Ivan Honl, jej neskorší šéf vo Vinohradskej nemocnici. Bývala na Strakovej, neskoršie na Štefánikovej koleji v Prahe, odkiaľ sa poznala aj s Ladislavom Novomeským, Vladimírom Clementisom a inými príslušníkmi rodiacej sa slovenskej inteligencie. Angažovala sa aj na poli kultúry. Hrala rolu statkárky pani Machnovej v divadelnej hre Martina Kukučina „Komasácia“. Bola členkou spolku slovenských študentov v Prahe – Detvan. Vyдалa sa za MUDr. Josefa Stolza, kolegu, budúceho doc. MUDr. Josefa Stolza (1897-1981), prosektora Vinohradskej nemocnice a neskoršie vedúceho Katedry patológie Lekárskej fakulty hygienickej v Prahe, na ktorého s úctou absolventi spomínajú. Ich syn, Jozef Alan Stolz, učil na gymnáziu v Prešove. Ich vnuk, prof. MUDr. Alan

Stolz, PhD., pracuje na Chirurgickej klinike FN v Motole.

Po ukončení štúdia pracovala do roku 1928 na Ústave hygieny a mikrobiológie v Bratislave. Potom odišla do Prahy, kde pôsobila desať rokov ako vedúca Pasteurovej liečebne a bakteriologicko-sérologického laboratória. V rokoch 1938 až 1942 pracovala na Ministerstve zdravotníctva v Prahe. Počas 2. svetovej vojny organizovala transfúzne služby v Prahe a od roku 1947 v Bratislave. Bola spoluzakladateľkou transfúznej starostlivosti na Slovensku, s touto problematikou súvisí rada jej publikácií. Dňa 1.5.1947 bolo k 1. oddeleniu Štátneho zdravotno-sociálneho ústavu pripojené Ústredie darcov krvi a transfúznej služby. Celé oddelenie viedla od 1.12.1947 vo funkcii zdravotného radcu MUDr. Sutórisová-Stolzová, po odchode doc. MUDr. Jána Ilavského na študijný pobyt do USA. V tomto období sa začalo s prípravou sanguitestov A, B, 0, AB. Začalo sa pripravovať podskupinové sérum anti A1 a diagnostické sérum anti-M a anti-N. Zdokonalilo sa vyšetrenie Rh-faktora a Rh-protilátok v krvnom sére. Takéto oddelenie viedla MUDr. Sutórisová-Stolzová v Prahe.

Po vojne významne prispela k riešeniu aktuálnych hygienických problémov na východnom Slovensku. V roku 1948 sa stala prvou prednostkou Ústavu hygieny Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach. Túto funkciu vykonávala do roku 1952. Skúmala vážne nákazy ako škvrnitý týfus, čierny kašeľ a Bangovu chorobu (brucelózu). Experimentálne dokázala transkutánnu prenos Bangovej choroby. Ako pôvodcu sepsy opakovane dokázala *Micrococcus tetragenes* a *Bacillus ramosus*. Položila základy riketsiológie (najmä v probléme nákazy škvrnitého týfusu, kde prispela vlastným zdokonalením diagnostiky) v rámci celej ČSSR. V roku 1949 mohla vycestovať na študijný pobyt do Paríža až po intervencii ministra zahraničných vecí Vladimíra Clementisa, s ktorým sa poznala z vysokoškolských štúdií. V súvislosti s vojnou v Kórei sa začalo hovoriť o použití bakteriologických zbraní a doc. MUDr. Margita Sutórisová-Stolzová bola požiadaná o stanovisko, že ide o disemináciu hmyzu použitého Spojenými štátmi americkými. Nemajúc dostatok informácií to odmietla s tým, že „infekčné choroby prenasledujú tak víťazov, ako aj porazených“. Odmietla nastúpiť na uvoľnené miesto v Hanoji po odchode francúzskych lekárov z Vietnamu, čo nepokladala za korektné a kolegiálne, lebo sa cítila byť žiačkou Pasteurovho inštitútu v Paríži

Pracovné pôsobenie MUDr. Sutórisovej-Stolzovej: 1924 – asistentka hygienického ústavu LF UK v Bratislave; 1928 až 1929 – asistentka bakteriologicko-sérologického ústavu LF UK v Prahe; 1929 až 1930 – študijná cesta do Paríža a Štrasburgu; 1930 – vedúca bakteriologického laboratória a oddelenia pre profylaxiu lyssy (besnoty) vo Vinohradskej nemocnici v Prahe; 1939 – Štátny zdravotný ústav v Prahe; 1947 – Štátny zdravotný ústav v Bratislave; 1949 až 1952 – prednostka ústavu hygieny LF v Košiciach (17.4.1949 habilitovaná pre mikrobiológiu na LF UK v Bratislave pre pobočku v Košiciach); 1952 – Krajská hygienická stanica v Bratislave; 30.11.1957 – dôchodok.

Citlivo reagovala na aktuálne mikrobiologické problémy, týkajúce sa sérologickej diagnostiky bacilonosičstva, syfilisu, kvapavky a tularémie. Bola veľkou propagátorkou vakcinoterapie. Je autorkou viac ako štyridsiatich odborných prác venovaných problematike transfúzie a mikrobiológie.

Bola jej udelená Medaila Stanislava Provázka in memoriam (1981). Doc. MUDr. Margita Sutórisová-Stolzová je nedocenenou predstaviteľkou československého a slovenského verejného zdravotníctva a transfúznej služby v 20. storočí. Zomrela 24. marca 1967 v Prahe. Pochovaná je v Bratislave.

Kategoríe publikačnej činnosti		
Celkový počet záznamov		49
Kód	Názov kategórie	
ADF	Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch	9
ADN	Vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS	1
AED	Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách	1
AFD	Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách	2
BAB	Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách	1
BDF	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	21
BDN	Odborné práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS	9
BFB	Abstrakty odborných prác z domácich podujatí (konferencie...)	3
GII	Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií.	2

ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch

- ADF 01 ČERVENKA, J. - BERTAN, Ján - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Menšia epidémia škvrnitého týfu z prípadu Brillovej-Zinsserovej choroby v zavšivenom prostredí. In: *Československá epidemiologie, mikrobiologie, imunologie*. - ISSN 0009-0522. - Roč. 9, č. 3 (1960), s. 148-155.
- ADF 02 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita** - ZELINKOVÁ, E. - JURÁŠKOVÁ, D. Sérologická diagnostika pri tularémii za epidémiu roku 1956-1957. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 9, č. 9 (1960), s. 509-515.
- ADF 04 KRIŽAN, Viktor - SIVÁK, I. - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Ďalší prípad druhej, sporadickéj škvrnivky na Slovensku (Brill-Zinsserova choroba). In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 5, č. 6 (1956), s. 321-325.
- ADF 05 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita** - VIŠČOROVÁ-KARLOVÁ, Bohumila. Naše poznatky pri výrobe a aplikácii natívneho ľudského séra na detskej klinike. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 29, č. 9 (1949), s. 854-861.
- ADF 06 BRDLÍK, Jiří - POKORNÝ, Jiří - HEČKO, Ivan - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Studie o dávivém kašli u kojenců. In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 73, č. 11, s. 281-299.
- ADF 07 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita** - KRATOCHVÍL, I. O sepsi způsobené striktním anaerobem bacilem ramosum. In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 71, č. 48 (1932), s. 1528-1531.
- ADF 08 STOLZ, Josef - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Experimentální studie o možnosti infekce bacilem Bangovým cestou kožní. Její histopatologický obraz u morčete. In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 70, č. 24 (1931), s. 849-855.
- ADF 09 VAHALA, Zdeněk - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Letální průběh empyemu hrudního po druhé infekci bacilem difterie. In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 70, č. 10 (1931), s. 348-351.

ADF 10 STOLZ, Josef - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Kahnova reakce ve srovnání s reakcí Wassermannovou, Hecht-Levaditiho a Meineckeho zákalovou a její význam pro diagnosu lues latens. In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 69, č. 22 (1930), s. 828-832.

ADN Vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS

ADN 01 **SUTÓRISOVÁ, Margita** - HALÁT, G. - POSPÍŠIL, R. Hygienický prieskum mliekárni v Košiciach. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 1, č. 8 (1952), s. 345-349.

AED Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách

AED 01 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Krvné skupiny, podskupiny, krvné znaky a Rh faktor. In: *Vademecum slovenského lekára*. - 2. preprac. a dopl. vyd. - Bratislava: Lekárska komora, 1949, s. 65-75.

AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách

AFD 01 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Prípad Brillovej choroby na Slovensku (Sporadická atypická škvrvnka): prednesené v Mikrobiologickom seminári Lekárskej fakulty: Bratislava, 6.3.1954. In: *Československá hygiena, epidemiologie, mikrobiologie*. - ISSN 1801-5263. - Roč. 3, č. 6 (1954), s. 295-300.

AFD 02 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita** - DUBAY, Ladislav. Oživenie starých, vysušených kultúr rickettsií: prednes. na sjezdu Hygieniků, mikrobiologů, epidemiologů a infekcionistů: Brno, září 1952. In: *Československá hygiena, epidemiologie, mikrobiologie*. ISSN 1801-5263. - Roč. 2, (1953), s. 107-111.

BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách

BAB 01 URSÍNY, J. - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. *Besnota*. - Bratislava: Príroda, 1970. - 113 s.

BDF Odborné práce v ostatných domácich časopisoch

BDF 01 GEORCH, D. - **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Príspevok k príprave antigénov na mikroaglutináciu rickettsia prowazeki. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 39, č. 4 (1959), s. 195-200.

BDF 02 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Aktívna imunizácia pri poliomyelitíde. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 7, č. 12 (1958), s. 718-724.

BDF 03 **SUTÓRISOVÁ, Margita**. Trichinóza. In: *Zdravý národ*. - Roč. 12, č. 10 (1957), s. 229-230.

BDF 04 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita**. Červienka ošípaných. In: *Zdravý národ*. - Roč. 12, č. 8 (1957), s. 184-185.

- BDF 05 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Laboratórna diagnostika škvrnivky. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 36/1, č. 12 (1956), s. 729-739.
- BDF 06 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Zoonózy a ich prevencia. In: *Slovenský lekár*. - Roč. 12, č. 6 (1950), s. 316-330.
- BDF 07 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Laboratórna diagnostika rickettsiáz. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 29, č. 1 (1949), s. 35-52.
- BDF 08 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Krvné skupiny, podskupiny, krvné znaky a Rh faktor. In: *Slovenský lekár*. - Roč. 11, č. 9 (1949), s. 188-196.
- BDF 09 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Experimentálna štúdia o terapeutickom efekte streptomycínu u tuberkulózy. In: *Slovenský lekár*. - Roč. 10, č. 1 (1948), s. 32-33.
- BDF 10 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita - RIPPA, B. K. - VIRSÍK, Karol.** Organizácia krvného darcovstva a transfúznej služby v Bratislave. In: *Slovenský lekár*. - Roč. 10, č. 11 (1948), s. 317-323.
- BDF 11 **SUTÓRISOVÁ, Margita.** Moderné pohľady na diagnózu profylaxiu a terapiu škvrnitého týfu. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 27 (príloha) (1947), s. 109.
- BDF 12 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Clitocybin, nové antibiotikum, pôsobiace na bac. tbc. a na gram negat. Mikroby. In: *Slovenský lekár*. - Roč. 9, č. 12-13 (1947), s. 400-401.
- BDF 13 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Kahnova reakce v liquoru cerebrospinálním. In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335.- Roč. 70, č. 40 (1931), s. 1343-1346.
- BDF 14 **STOLZ, Josef - SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** O infekcích způsobených bacilem Bangovým u člověka. (Bangova nemoc.). (Dokončení). In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 69, č. 34 (1930), s. 1209-1213.
- BDF 15 **STOLZ, Josef - SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** O infekcích způsobených bacilem Bangovým u člověka. (Bangova nemoc.). (Dokončení). In: *Časopis lékařů českých*. - ISSN 0008-7335. - Roč. 69, č. 33 (1930), s. 1178-1181.
- BDF 16 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Chronický bacilonoš po pertussis. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 10, č. 9 (1930), s. 482-486.
- BDF 17 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Infection inapparente [O asymptomatickej infekcii]. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 10, č. 2 (1930), s. 61-65.
- BDF 18 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** O anaeróbných hemokultúrach podľa Božovej metódy: z prosektúry a bakteriologicko-serologického laboratória štátnej nemocnice Vinohradskej; Praha 12. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 10, č. 11 (1930), s. 594-600.
- BDF 19 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Stačí prevarenie mlieka k zničeniu piltrovateľných tvárov bacila tuberkulózného? In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 9, č. 6 (1929), s. 445-449.

- BDF 20 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Význam bacilonošov v epidemiologii týfu. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 9, č. 4 (1929), s. 277-280.
- BDF 21 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Význam bacilonošov v epidemiologii týfu. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 9, č. 5 (1929), s. 311-318.

BDN Odborné práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo Scopus

- BDN 01 **KAROLČEK, Ján - SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita - DUBAY, Ladislav.** Vývoj a perspektívy lekárskej mikrobiológie na Slovensku. In: *Československá epidemiologie, mikrobiologie, imunologie*. - ISSN 0009-0522. - Roč. 13, č. 3 (1964), s. 13-23.
- BDN 02 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Louis Pasteur a Pasteurov ústav v Paríži. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 13, č. 6 (1964), s. 309-314.
- BDN 03 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Laureáti Nobelovej ceny za mikrobiologické objavy. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 12, č. 10 (1963), s. 623-630.
- BDN 04 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Neorickettsiázy. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 10, č. 8 (1961), s. 475-479.
- BDN 05 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita - GEORCH, Dionýz.** Zotrvanie protilátok na prekonaní škrvnivky. In: *Československá epidemiologie, mikrobiologie, imunologie*. - ISSN 0009-0522. - Roč. 6, č. 1 (1957), s. 43-47.
- BDN 06 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** I. I. Mečnikov a jeho žiak Gamaleja, zakladatelia sovietskej mikrobiológie. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 3, č. 11 (1954), s. 679-683.
- BDN 07 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Špecifická profylaxia škvritného týfu. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 2, (1953), s. 762-766.
- BDN 08 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita - ORAVCOVÁ-KRAUSZOVÁ.** Naše skúsenosti s Vi hemaglutináciou. In: *Lekársky obzor*. - ISSN 0457-4214. - Roč. 2, č. 6-7 (1953), s. 370-374.
- BDN 09 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Transfúzna služba v Paríži. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 30, č. 2 (1950), s. 186-198.

BFB Abstrakty odborných prác z domácich podujatí (konferencie...)

- BFB 01 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Aktuálne problémy škvritného týfu: prednesené na 31. riadnej členskej schôdzke Spolku slovenských lekárov: Bratislava, 2.5.1955. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 35/2, č. 10 (1955), s. 630-631.
- BFB 02 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita - GOERCH, D.** Sérologické kontroly u osôb, ktoré prekonali škvritný týfus: prednesené na 5. riadnej členskej schôdzke Spolku slovenských lekárov: Bratislava, 18.10.1954. In: *Bratislavské lekárske listy*. - ISSN 0006-9248. - Roč. 35/1, č. 5 (1955), s. 287.

BFB 03 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Zapojenie vonkova pri získávaní ľudskej krvi k príprave zásob plazmy, resp. séra. In: *Pořad referátů pro 13. Konferenci preventivního lékařství: Mariánské Lázně: 1948.* - [S.l.: s.n.], 1948, č. 2, s. 1-2.

GII Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií

GII 01 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** Život a dielo Róberta Kocha (1843-1910). In: *Lekársky obzor.* - ISSN 0457-4214. - Roč. 9, č. 10 (1960), s. 580-587.

GII 02 **SUTÓRISOVÁ-STOLZOVÁ, Margita.** *Tetanus a anaeróbne traumatózy.* - Bratislava: Slovenský ústav zdravotníckej osvety, 1959. - 37 s.